

2004. évi kutatási beszámoló

*Szegedi Karszt- és Barlangkutató
Egyesület*

Összeállította: Nagy M. Péter, Rostás Attila és Szőke Emília

Orfű, 2005. január 5.

Az év első részében is szerveztünk kutatóhétvégéket, melyeket sajnos 2 tényező is jelentősen befolyásolt: az aktuális időjárás, illetve a technikai berendezések. A hideg miatt az aggregátor nem működött, emiatt a Trió-barlangban a végponti kutatást elhalasztottuk.

Sikerült összeállítani a két barlangba egy-egy jól felszerelt, barlangász doktor által javasolt dolgokkal ellátott *egészségügyi dobozt*, ezeket szállítottuk le és rögzítettük a falra.

Az év első felében a legfontosabb eredményünk a *Rumba-barlang* (Pécsi Vízmű-nyelő) *lezárása* volt. A nemrégiben felszakadt barlang lezárása többek között azért volt nagyon fontos, mert közvetlenül egy turistaút mellett helyezkedik el, így potenciális balesetveszély-forrást jelent. A helyszín (maga a nyelő) az Az Orfű – Abaliget – Pécsi út és a Szuadó-völgy találkozásánál az elmúlt években megnyílt víznyelő, melynek függőleges mélysége 10 m felett van, és veszélyt jelent a mellette lévő úton közlekedő kíváncsi emberek részére. Az úttól 9 m-re van, és az Orfűi Vízfőforrásbarlang kutatása szempontjából reményteljes. Itt találkozik a Remete rét irányából és a Szuadó-völgyből jövő két erőteljes tektonikus vonal, mely minden valószínűség szerint a föld alatti barlang két főágát jelzi. A fentiekre tekintettel a kutatási lehetőségek érdekében és a balesetveszélyt jelentő nagy forgalmi út közelsége miatt szükség volt a víznyelőbarlang lezárására.

- a Rumba-barlang lezárásának előkészítése -

- lezárás előkészítése -

A lezárás előre gyártott beton kútgyűrűk felhasználásával történt. A kútgyűrűket (450 kg) daru emelte be a megfelelően előkészített víznyelőbarlang nyílásba, és a felülről számított első és második kútgyűrű hornyába került be a denevérnílással ellátott lezáró ajtó. Az ajtó 6 mm-es acél lemezből készült, 60*40 cm-es felcsapható ajtóval, és rejtett csavaros lezárással, melyet csak a célra gyártott csavarkulccsal lehet nyitani. Ugyanaz a csavarkulcs nyitja, mint a Trió- és Szudó-nyelőket. Az előkészítési és elhelyezési munkákat a Szegei Karszt- és Barlangkutató Egyesület vállalta, a munkák előkészítését és a munka művezetését pedig Vass Béla.

- a Rumba-barlang lezárása -

A munka első fázisában március 13-15-én nagy mennyiségű anyagot és törmeléket depóztunk ki a barlang bejárata környékéről, hogy elég helyet biztosítsunk a behelyezendő kútgyűrűknek, valamint elhelyezésre került a bejárat fölötti betonlap. A 3 darab betongyűrű elhelyezését a Pécsi Vízmű Rt. segítségével hajtottuk végre április 9-én, melynek során egy darusautóval emeltük helyükre a gyűrűket. Ezután a betongyűrűk mellé visszatöltöttük a kitermelt anyagot, valamint a kútgyűrűk belsejébe vas létrafokokat erősítettünk.

- a kútgyűrűk elhelyezése a Rumba-barlangnál -

Március 13-15-én, egy kutató hétvége alkalmából sor került a *Jószerecsét* – aknabarlang bejáratának kibontására is. A két napos munka során előbukkant a szálkő, de a hóolvadás miatt a kitermelt törmelék hamar visszacsúszott a barlang bejáratába. A munkálatok folytatásához szükségessé vált a bejárat szakasz ácsolattal történő biztosítása, amit a 2005. kutatóévre tervezünk megvalósítani.

A nyári tábor alatt (06.16.-07.04.) felélénkült a kutatás. Bontási munkák folytak mind a *Trió*- és *Szuadó-barlangban*, valamint a *Rumba-víznyelőbarlangban* is. Mivel a tábor ideje alatt nagyon sok barlangász gyerek gyűlt össze, ezért számukra külön programokat, játékos vetélkedőket, felszíni és felszínalatti túrákat szerveztünk. Ezért a konkrét kutatás lassabban haladt, de a népes társaság (a tábor ideje alatt megfordult kb 40 fő) lelkesen segédkezett minden bontásnál, illetve tanulta Gádoros Miklós tagtársunktól a barlangász nótákat. Konkrét bejutás a tábor ideje alatt sajnos nem történt, de a bontásokkal tovább haladtunk a Rumba-barlangban kb. 3 m-t, és a termet kidepóztuk, így nagyobb, tágasabb lett a terem.

- a táborhelyen maradt csapat a nyári táborban -

A Trió-barlang agyagos-ági végpontján az oxigénhiány jelentette a legnagyobb veszélyt. A felszínről befűjt levegő tette lehetővé a végpont kutatását, amely természetesen állandó felszíni ügyelet mellett zajlott. A jól összehangolt munka eredményeképpen 2 métert sikerült előrejutnunk.

- Trió műszak után -

A Szuadó-barlangban a végponti szifonon való továbbjutást terveztük, de ez sajnos (főleg technikai okok miatt) elvetésre került (pontosabban a jövő évre tervezzük, részletes előkészítés után). Megvizsgáltunk továbbá egy keresztirányú hasadékot a Nagy Omlás előtt, ahol lehetőség kínálkozik a barlang további feltárására, azonban ez csak egy helyi felfedezést tett lehetővé, a Vízfő-barlangrendszer feltárását nem segítette elő.

- barlangi mentés gyakorlása a nyári táborban -

Következő kutatóhétvége az augusztus 1-i hétvégre esett, amikor pedig a *Gilisztás-barlangot* kutattuk, hiszen a tavalyi évtől teljesen feltöltődött. A tábor végére jelentősen kimélyítettük a Gilisztás-barlang aknáját. A kutatást nehezítette, hogy rendkívül omlékony törmelékben kellett dolgoznunk, így sok odafigyeléssel és nagyon óvatosan haladhattunk lefelé.

Ekkor ismét megélénkült kutatási tevékenységünk. Kéthetente szerveztünk kisebb-nagyobb kutató hétvégéket, melynek meg is lett az eredménye. A *Rumba-barlangban* egy nagyszabású depózást végeztünk a felszínre, ezek után folyamatosan haladhatott a végpont tovább bontása. Az év végére kb. öt-hat métert sikerült előrébb jutnunk, annak ellenére, hogy a végponton egyre keményebb és kovásabb szálkővel kellett megküzdenünk.

A Gilisztás-barlangban is jelentős sikert értünk el. Az ismert barlangjáratba ugyan nem sikerült bejutnunk, de az akna alján elértük a szálkövet. A szálkő erősen oldott, csipkézett, emellett némi huzat is észlelhető a közepén lévő hasadékból. Mindez arra enged következtetni, hogy a már ismert akna tetejét hamarosan elérjük és így bejutunk az egyszer már feltárt barlangrészbe. Ebben az időszakban a Trió- és Szuadó-barlangban nem folyt kutatómunka, mivel az ehhez szükséges eszköz- és személyi feltételek nem álltak rendelkezésünkre.

Összességében kutatási szempontból sikeresnek mondható a 2004-es év, hiszen sok apró, ám annál fontosabb részsikert tudtunk elérni. A legfontosabb azonban, hogy az ősz folyamán rendszeressé vált kutató hétvégéken igen lelkes társaság gyűlt össze, akik kitartása és megbízhatósága biztos alapot teremthet a 2005-ös kutatási célok megvalósításához.